

τσιγάρο

τσιγάρο, το, ουσ. [<ιταλ. *cigaro* <ισπαν. *cigaro*, από τη γλώσσα των ιθαγενών της Κούβας], το τσιγάρο. Υποκορ. **τσιγαράκι, το**. (Λαϊκό τραγούδι: *θέλει να φουμάρει ένα τσιγαράκι μα δεν έχει φράγκο, είναι μπατιράκι*). Μεγεθ. **τσιγαρούκλα, η**. (Ακολουθούν 16 φρ.)·

- *βαρύ τσιγάρο*, το σέρτικο. (Λαϊκό τραγούδι: *πιάσε τα βαριά τσιγάρα μου, μάνα μου, για να σβήσω τη λαχτάρα μου, με κυνηγάει η κατάρρα μου*)·

- *βγάζω τα τσιγάρα μου*, κερδίζω ελάχιστα χρήματα: «δεν ήταν καμιά σπουδαία δουλειά, γιατί μόλις που έβγαλα τα τσιγάρα μου»·

- *για τα τσιγάρα μου*, λέγεται στην περίπτωση που, εκτός από την κύρια εργασία μας, αναλαμβάνουμε διάφορες ευκαιριακές δουλειές, για να καλύπτουμε τα μικροέξοδά μας: «έχω μια μόνιμη εργασία, αλλά κάνω και διάφορες ψιλοδουλειές, για τα τσιγάρα μου»·

- *δεν έχει τσιγάρο να καπνίσει*, είναι πάμφτωχος: «κάποτε ήταν πολύ πλούσιος, αλλά, απ' τη μέρα που έπεσαν έξω οι δουλειές του, δεν έχει τσιγάρο να καπνίσει». Πρβλ.: *ξεκίνησα μια Κυριακή, στον Πειραιά τραβάω, ούτε τσιγάρο είχα 'γω, ούτε ψωμί να φάω* (Λαϊκό τραγούδι)·

- *ένα τσιγάρο δρόμος ή μια τσιγάρα δρόμος*, η απόσταση που διανύει κανείς, ιδίως με τα πόδια και διαρκεί περίπου όσο και το κάπνισμα ενός τσιγάρου: «δεν είναι πολύ μακριά, ένα τσιγάρο δρόμος είναι»·

- *η υπόθεση σηκώνει τσιγάρο*, βλ. λ. [υπόθεση](#)·

- *καίω ένα τσιγάρο*, καπνίζω: «σταμάτα για λίγο τη δουλειά σου να κάψουμε ένα τσιγάρο». (Λαϊκό τραγούδι: *γουστάρισα το ακρογιαλί, που 'ναι όμορφη βραδιά· να κάψουμε ένα τσιγαράκι στη μοναξιά*)·

- *κάνω ένα τσιγάρο ή κάνω τσιγάρο*, καπνίζω: «καθίσαμε στην άκρη της παραλίας να κάνουμε τσιγάρο». (Λαϊκό τραγούδι: *έκανες-έκανες ένα τσιγάρο, πέθανες-πέθανες ένα φαντάρο*)· βλ. και φρ. *στρίβω τσιγάρο*·

- *καρυδώνω το τσιγάρο μου*, (στη γλώσσα της αργκό) για κάποιο λόγο και επειδή είναι ακόμη μεγάλο, με τον αντίχειρα και το δείκτη το πιέζω στη βάση της καύτρας του για να την πετάξω, ώστε να το καπνίσω αργότερα: «μόλις είδε το διευθυντή του καρύδωσε το τσιγάρο του και το 'χωσε μέσα στην τσέπη του». Από παρομοίωση της πίεσης γύρω από την καύτρα του τσιγάρου με το σφίξιμο γύρω από το λαιμό κάποιου·

- *κόβω το τσιγάρο*, σταματώ το κάπνισμα, παύω να καπνίζω: «ο γιατρός με προειδοποίησε πως θα έχω πρόβλημα με τα πνευμόνια μου, αν δεν κόψω το τσιγάρο»·

- *πίνω τσιγάρο*, καπνίζω: «από πότε άρχισες να πίνεις τσιγάρο;». (Λαϊκό τραγούδι: *όσο χρειάστηκες να πεις ένα τσιγάρο εγίν' η αγάπη σου κι ο έρωτας καπνός, γιατί τον πίκρανες απόψε το φαντάρο ένα φαντάρο που κοιμάται μοναχός*)·

- *πνίγω το τσιγάρο μου*, (στη γλώσσα της αργκό) βλ. συνηθέστ. *καρυδώνω το τσιγάρο μου*·

- *σπάσ' ένα τσιγάρο*, (στη γλώσσα της αργκό) δώσε μου ένα τσιγάρο: «σπάσ' ένα τσιγάρο, γιατί τέλειωσαν τα δικά μου»·

- *στρίβω τσιγάρο*, φτιάχνω πρόχειρα τσιγάρο, περιτυλίγοντας το τσιγαρόχαρτο μέσα στο οποίο έχωβάλει καπνό ή χασίσι: «είμαι τόσο χοντροδάχτυλος, που ποτέ μου δεν έμαθα να στρίβω τσιγάρο». (Λαϊκό τραγούδι: *άρχισα να στρίβω το σιγαρέτο και μέρα νύχτα το τραβάω σαν τρελή πω, πω, τι γλύκα που τη βρήκα, να μεθάει πιο πολύ κι απ' το φιλί*)·

- *τραβώ το τσιγάρο μου*, το καπνίζω: «μαζί με τον καφέ που πίνω, θέλω πάντα να τραβώ και το τσιγάρο μου»·

(Λαϊκό τραγούδι: στα εστιατόρια κάθονται χώρια και, μόλις πάω, **το τσιγάρο μου τραβώ** κι αν με κοιτούνε κι αν με γελούνε, εγώ δε βλέπω κι όλο κάνω τον στραβό).

- *ώσπου να κάνω ένα τσιγάρο*, σε σύντομο χρονικό διάστημα: «δώσε μου τ' αυτοκίνητό σου που το χρειάζομαι για μια δουλειά και *ώσπου να κάνω ένα τσιγάρο* θα σου το επιστρέψω».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας